

Стаття 4. В Україні існує єдине громадянство.
Підстави набуття і припинення громадянства України визначаються законом.

Конституція України.

Дніпропетровщина: відкрита для світу

Це регіон, який розвивається у різних напрямах шаленими темпами. Завдяки програмі Президента «Велике будівництво» та співфінансуванню з обласного бюджету ми зводимо з нуля масштабні інфраструктурні об'єкти, яким немає рівних у державі. Стадіон «Металург» у Кривому Розі, перший триповерховий басейн у селищі Слобожанському, нові сільські амбулаторії і сотні кілометрів доріг, які не бачили навіть ямкових ремонтів роками, — ці зміни мене вражают.

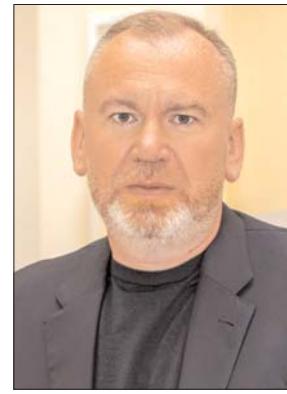
Тут створюються сприятливі умови для туристичної індустрії, проводяться всеукраїнські економічні форуми і мистецькі фестивалі.

За часів Незалежності України Дніпропетровщина стала відкритою для світу. Колись напівзакритий регіон останні 10 років лідирує за кількістю іноземних інвестицій. Сюди вкладаються кошти закордонних партнерів, яких приваблює перспективність та економічна стабільність регіону. Лише за 2020 рік область отримала \$2.1 млрд інвестицій.

Незалежність подарувала нам можливість обирати власний шлях розвитку. Розкрила наш потенціал і дала змогу зайняти лідерські позиції в економіці, промисловості, енергетиці.

Микола ЛУКАШУК,
голова Дніпропетровської обласної ради.

Шляхом трансформацій та реформ

Ми відзначаємо 30 років Незалежності України. Згадуємо історію та боротьбу за суверенність наших предків. Їхні бажання та прагнення здійснилися. Вони заклали основу демократичних цінностей, миру та свободи для громадян. Це фундамент держави, у якій ми живемо сьогодні.

З кожним роком Незалежності українці об'єднувалися дедалі більше. І саме це єднання зберегло нашу країну в 2014 році. Наш народ обрав вільне життя та мирне небо.

Зараз Україна йде шляхом трансформацій та реформ. Це зміни та рух вперед, які починаються на місцях — у регіонах.

Дніпропетровщина — завжди в центрі змін та розбудови. Тут звички працювати, бути новаторами та масштабувати свій досвід на всю країну. Ми будуємо та реконструюємо. Нові дороги, садки та школи, лікарні, стадіони і басейни. Все це для комфорtnого та якісного життя людей.

Попереду ще багато проектів — культурних, освітніх, інноваційних. Адже сучасну історію пишемо ми з вами. Від нас залежить, якою Дніпропетровську область та Україну знатимуть майбутні покоління.

Миру та процвітання!

З Днем Незалежності України!

Валентин РЕЗНІЧЕНКО,
голова Дніпропетровської облдержадміністрації.

Звідси кожна десята гривня країни

Область характеризується вигідним географічним положенням, багатими природними ресурсами, потужним промисловим та науковим потенціалом, розвинутим сільськогосподарським виробництвом, високим рівнем транспорту і зв'язку. Тут виробляють майже 10% ВВП країни.

Регіон посідає одне з перших місць за рівнем економічного розвитку, особливо в гірничо-видобувній і харчовій промисловості, металургії, енергетиці та рослинництві. Тут знаходитьться майже половина загальнодержавних запасів корисних копалин. Видобуваються марганцева руда, залізна руда, вугілля, уран, рідкоземельні метали, каолін та граніт, нафта й газ, 40 видів мінеральної сировини.

Майбутнє області віbachають і в розвитку кольорової металургії, золотовидобувної та золотопереробної галузей. Родовища «Сергіївське» та «Балка Золота» мають схожість з аналогічними родовищами Канади, Австралії і Південної Африки. Область володіє єдиним в Україні родовищем талькомагнезітів. Його введення в експлуатацію даст можливість на 70% забезпечити потреби України у вогнетривкій сировині та значно зменшити її імпорт з інших країн. Зосереджено значні поклади каменеоблицювальної сировини. Розвидано 15 родовищ мінеральних вод.

Питома вага господарського комплексу області в загальнодержавних показниках за роки незалежності України відчутно зросла: промислового виробництва — з 14,5% до 17,3%, сільськогосподарського — з 5,4% до 5,8%, іноземних інвестицій — з 5,4% до 12,8%, експорту — з 14,1% до 15,4%, роздрібного товарообігу — з 7% до 9,5%.

Локомотивом залишається промисловість

У регіоні більше чотирьох тисяч промислових підприємств, на яких працують 267 тисяч людей. Вони виробляють п'яту частину (428 млрд грн) усієї реалізованої промислової продукції України. Найбільша частина промислової продукції реалізована підприємствами ГМК (майже 65%).

Протягом усіх років незалежності промисловий комплекс області не тільки формував фундамент соціально-економічного розвитку регіону, а й вносить важому частку в загальнодержавний обсяг промислового виробництва країни.

Яскравим прикладом реалізації проектів з використанням нових прогресивних технологій є доведення до рівня міжнародних стандартів, прийнятих у виробництві сталі в області енергозбереження, захисту довкілля, стало введення в експлуатацію новозбудованого металургійного заводу «Інтерпрайз Сталь» з річною виробничою потужністю 1,32 млн тонн на рік колісної та трубної заготівлі.

Сформована найсильніша школа інженерних, конструкторських та виробничих кадрів ракетно-кос-

мічної галузі, яка вважається однією з найбільш науковим у промисловому виробництві. Підприємства галузі беруть участь у реалізації великих міжнародних космічних проектів — таких, як «Морський старт», «Наземний старт», «Дніпро», «Циклон-4М», «Вега», «Антares». За роки незалежності було здійснено понад 170 пусків ракет-носіїв різних класів. Розробляють і нові види озброєння.

З 1992 року випускають тролейбуси, які відповідають сучасним вимогам комфорту й експлуатуються на маршрутах міст України та близького зарубіжжя. Започатковано виробництво сучасних енергозбережних та екологічно чистих трамвайних вагонів європейської якості.

Промислові підприємства втілюють в життя програми реконструкції житлових масивів, допомагають громадським організаціям, інвестують у реформування системи охорони здоров'я.

Сільське господарство системно зростає

Основу агропромислового комплексу становлять понад чотири тисячі сільськогосподарських підприємств. У цій сфері працюють майже 20 тисяч осіб, чотири науково-дослідні станції, Інститут зернових культур НААН України, Аграрний університет, шість коледжів, навчально-виробничі бази і філіали кафедр створено на десятках високотехнологічних підприємств.

Понад 80% площин області зайнято під сільськогосподарське виробництво (25 тис. кв. км, 6 % сільгоспугідь України). Протягом останніх семи років область щорічно отримує більш як 3 млн тонн зернових та зернобобових

культур, в тому числі, основної продовольчої культури пшениці — понад 1,5 млн тонн. За останні 15 років великовтаровне виробництво зернових та зернобобових зросло на третину, насіння соняшнику — в 2,2 разу. А виробництво картоплі — на 9%. Торік з площею 1093,4 тис. га намолочено 3573,3 тис. тонн зернових та зернобобових культур, у тому числі, пшениці намолочено 1987

тавичок для представників сімейних ферм. Упроваджується інвестиційні проекти за власні кошти господарств. Серед них будівництво в Apostolivському районі перевантажувального термінала з відвантаження зернових та олійних культур на річковий транспорт з об'ємом зберігання зерна 76 тис. тонн.

Упроваджено перший коопераційний елеватор потужністю 38 тис. тонн.

«Зеніт» готовий до морського старту.

тис. тонн, ячменю — 771,3 тис. тонн, кукурудзи на зерно — 741,6 тис. тонн. Насіння соняшнику зібрано 1009,4 тис. тонн з площею 617,8 тис. га. Отримано 464,7 тис. тонн картоплі, овочів відкритого ґрунту — 620,6 тис. тонн.

Область лідирує за обсягом виробництва м'яса та кількості свиней і птиці. В минулому році реалізовано на забій тварин вагою 329,6 тис. тонн, вироблено молока 275,8 тис. тонн, одержано яєць від сільської птиці 761,2 млн штук. Зберігається позитивна динаміка з виробництва м'яса. Динамічно нарощуються потужності промислових птахогосподарств: «Дніпровський», «АгроОвен», «Оріль-Лідер», які є найпотужнішими виробниками та експортерами курятини в Україні.

Провадиться навчання з підвищення теоретичних та практичних

Також упроваджено проект молочного виробництва «Екатеринівський»: на одному виробничому майданчику зосереджено понад 5 тисяч голів худоби та залишається виробництво 50 тонн молока на день.

ДП «Націонал-Плюс» введено в дію молочнотоварну ферму з дільною залою на 600 корів. Агрохолдингом KSG Agro реконструйовано найбільший свинокомплекс та продовжується інвестування в якісну генетику і розвиток свинарського виробництва. Динамічно нарощуються потужності промислових птахогосподарств: «Дніпровський», «АгроОвен», «Оріль-Лідер», які є найпотужнішими виробниками та експортерами курятини в Україні.

Увага приділяється будівництву сучасних холодильних установ-

вок, що гарантуватиме збереження смакових якостей, а також постачанню плодовоочевої продукції в міжсезонний період споживачу. ТОВ «Сади Дніпра» введено в дію черги холодильника з регульованим газовим середовищем ємністю 4800 тонн для зберігання яблук, проведено монтажні роботи з установленням трьох ліній тваринної обробки плодів.

За роки незалежності область здобула імідж надійного постачальника зерна на світові ринки. Поставки здійснюють до понад 20 країн. М'ясо та субпродукти сільської птиці постачають до 30 країн.

Крім сонячних електростанцій, альтернативна енергетика представлена вітряками, біогазовими установками, які виробляють теплоенергію з біomasи.

Вирішувати виклики часу
Водночас Дніпропетровщині треба розв'язувати цілу низку питань. Серед них — інфраструктурні деформації економіки. Велику частку у ВВП займають підприємства гірничодобувної та металургійної галузей. При цьому виснажуються природні ресурси, корисні копалини, забруднюються довкілля.

АПК та сільські території розвиваються повільними темпами. Дуже високий рівень забруднення ґрунтів та водних ресурсів не дозволяє повною мірою вести екологічно чисте сільськогосподарське виробництво і, відповідно, обмежується можливістю виходу з цією сільгосп продукцією на ринки країн Європи.

Відбувається скорочення населення як внаслідок старіння, так і міграції — значна частина працездатного населення виїжджає на тимчасову роботу до інших країн.

Стан більшості доріг, особливо місцевого значення, залишається незадовільним. Міські інженерні мережі водопостачання занесені, наслідком чого є низька якість водопровідної води, кількість аварій вимірюється сотнями на рік, великий зайні втрати води та збільшення її собівартості тощо.

Забруднені ґрунти в більшості районів, ріка Дніпро за своїм станом близька до стічної канави — це призводить до катастрофічного стану навколошнього середовища.

Приоритетними завданнями стратегічного розвитку області визначають зменшення рівня безробіття, розвиток ринку праці, малого та середнього бізнесу — підтримка виробничих підприємств, фермерських господарств, холдингів, кластерів, інших об'єднань підприємств, а також залучення інвестицій та розвиток зовнішньоекономічної діяльності.

Фото надано автором.

Турбота про захисників у пріоритеті

Жителі області одними з перших стали на захист свободи та незалежності держави. Тисячі найкращих синів та дочок регіону взяли в руки зброю, аби дати відсіч ворогу, що наближався до кордонів Дніпропетровщини. Розпочався небачений патріотичний підйом. Волонтери, підприємці та прості громадяни всіляко намагалися підтримати захисників. Іхній бойовий та трудовий подвиги назавжди вивішили в історію краю як приклад, наскільки дорого ціною здобута та збережена Незалежність.

У 2018 році для організації роботи, спрямованої на всеобще сприяння у вирішенні проблемних питань учасників АТО та членів їхніх сімей, в об-

ласти створили профільне управління. Його фахівці забезпечують захист прав і законних інтересів захисників та членів їхніх сімей і реалізують дер-

жавну політику в цьому напрямі. Роботу проводять і з вирішення соціальних питань, і з патріотичного виховання.

І зроблено за ці роки чимало. Так, ветерані навчали на IT-курсах. Для них проводили багато спортивних заходів — таких, як турніри зі стрільби з лука, з риболовлі, шахові змагання, стрибки з парашутом. Було організовано туристичні сплави на каяках річкою Дніпро,

етап ралі «Вітрила волі та єдності». Проводяться прогулянки на теплоході, відвідування ковзанки, концертів, спектаклів, дитячих вистав.

З метою соціальної адаптації відбулися спартакіади, фестиваль «Лісні, народжені в АТО», виставки в рамках фотопроекту «Заради них», танцювальні балі «Мужність та граця» в Павлограді та в Дніпрі, святкові заходи на нагоди Дня захисника Ук-

раїни з організацією концерту та урочистої ходи захисників.

У цьому році на ветеранів та членів їхніх сімей також чекають турніри зі стрільби з лука, туристичні збори з організацією запливу на каяках, спартакіади, ралі «Вітрила волі та єдності».

Крім того — навчання за напрямами «інформаційні технології» та «англійська мова» тощо.

ХРОНІКА

31 серпня 1995 р. — уперше під юрисдикцією України за допомогою української ракети-носія «Циклон-3» (11К68) виведено на орбіту перший український супутник «Січ-1». Ракету-носій та космічний апарат розробили КБ «Південне» та виготовило ВО ПМЗ.

2012 р. — відкрито перший металургійний завод, який побудуваний з нуля за роки незалежності, «Інтерпрайз Сталь».

2012 р. — на XXX літніх Олімпійських іграх у Лондоні парна четвертка з Дніпропетровщини (Яна Дементьєва, Наталія Довгодько, Анастасія Коженкова, Катерина Тарасенко) виборола золоті медалі у змаганнях з академічного веслування.

2012 р. — Міністерство культури визначило петриківський розпис об'єктом (елементом) нематеріальної культурної спадщини України.

5 грудня 2013 року — петриківський розпис включено до Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства ЮНЕСКО.

2014 р. — Дніпропетровщина — важливий військовий, медичний, логістичний центр України. З 2014 року і до сьогодні більш як 40 тисяч жителів області взяли участь в АТО/ООС на сході України.

Травень 2016 р. — відкрито вуличну експозицію першого в Україні музею АТО. **Січень 2017 р.** — відкрито внутрішню експозицію музею АТО.

23 серпня 2018 р. — піднято найбільший в Україні прапор. Розмір полотна — 12x18 метрів, вага — 23 кг, флагшток заввишки 72 метрів. Цей об'єкт монументального мистецтва, що на проспекті Дмитра Яворницького, внесено до Книги рекордів України.

2021 р. — побудовано з нуля нову трасу європейського рівня Дніпро — Решетилівка, що з'єднує Дніпро зі столицею України якісним автомобільним шляхом.

Найбільш привабливі для інвесторів

За роки Незалежності України область утвердила на позиціях лідера із застосуванням іноземних інвестицій та розвитку міжнародного співробітництва. На початку року вона займала перше місце серед областей України за обсягами залучених іноземних інвестицій. Дніпропетровщина генерує 15,4% експорту товарів українських виробників за кордон.

За 30 років Незалежності організовано та забезпечно проведення понад двох тисяч візитів представників дипломатичних установ іноземних держав, акредитованих в Україні, та міжнародних організацій до області,

Визначною подією стала внесення об'єкта «Петриківський розпис — українське декоративно-орнаментальне малярство XIX—XXI ст.» до Реєстру національної культурної спадщини людства ЮНЕСКО в 2016 році.

200 делегатів із 25 країн Асамблей європейських регіонів взяли участь у першому військовому засіданні в Україні в 2013 році. Серед інших обговорили такі теми, як «Розвиток сільських районів», «Регіональні аеропорти».

У 2016 році провели засідання Міжпарламентської ради Україна — НАТО за участі членів зазначеного органу від Верховної Ради України, Парламентської Асамблеї НАТО та керівництва регіону.

ділового та інвестиційного іміджу області.

Двічі провели міжнародні економічні форуми створили можливості для інвестицій і розвитку регіону та України.

У відкритті регіонального Центру розвитку місцевого самоврядування в 2017 році взяв участь комісар ЄС з питань Європейської політики сусідства та переговорів з розширення Йоханес Хан. Він відзначив ефективність впровадження реформи децентралізації в області та переведення адміністративних послуг в електронний формат. Зазначений центр створювався за підтримки європейської програми U-LEAD.

Для отримання актуальної інформації про ситуацію у соціально-економічній та гуманітарній сферах на території регіону та Донецької і Луганської областей у 2018 році завітала делегація політико-безпекового комітету ЄС.

У рамках співпраці з Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ надано допомогу в побудові модульних містечок для розселення ВПО у Дніпропетровську, Павлограді, Дніпродзержинську, Нікополі та Кривому Розі, заведено гранти на шість мільйонів гривень, які

виграла центри соціальної допомоги, медичні та соціальні заклади, бібліотеки та громадські організації регіону, профінансовано грантовий проект «Мандрівний театр» на суму 800 тисяч гривень.

Також шість ЦНАПів отримали електронні черги, а 14 медзакладів — медичне обладнання на 1,6 млн грн.

У рамках співробітництва з Литовською Республікою поранені в зоні ООС/ATO 150 військовослужбовці пройшли фізичну реабілітацію у медзакладах м. Друскінінкай. У міжнародній школі «Вільнюський дім литовців» протягом повного навчального року навчалися 90 учнів 8-х класів із сімей загиблих захисників та внутрішньо переміщених осіб. Литовська Республіка взяла на себе всі витрати із забезпечення перебування дітей. Пройшли тренінги психіатрів, психологів, соцопрацівників, медсестер та інших спеціалістів, задяних у проведені курсу психосоціальної реабілітації військовослужбовців, які повернулись із зони боївих дій. А також здійснено учиовий візит регіональних фахівців до медичних закладів республіки задля обміну досвідом з колегами.

З'являються сучасні траси.

Після реконструкції стадіон «Металург» у Кривому Розі прийматиме матчі європейського рівня.

За рік — сто нових об'єктів

Національна програма «Велике будівництво» в регіоні насправді стала великою. Акцент роблять на розвитку інфраструктури. Будівельники працюють по всій області. Цьогоріч запланували відкрити майже сто проектів.

У рамках програми заплановано будівництво або реконструкцію шести спортивних споруд і двох басейнів, п'яти шкіл, чотирьох дитячих садків, шістнадцяти амбулаторій, тринадцяти приміських відділень, двох лікарень та Центру надання адміністративних послуг. Також передбачено капітальний ремонт 90,5 км доріг місцевого значення.

Стояло завдання об'єднати сили різних гілок влади. Взялися за роботу без

зволікань. В часно ухвалили бюджет-2021, що дозволило розпочати будівельні роботи з перших днів року. Визначили список об'єктів, які збудують та реконструюють цьогоріч. Більшість — за програмою «Велике будівництво». Бюджет перевищив 2,5 млрд грн.

Почали один з наймасштабніших проектів — реконструкцію стадіону «Металург» у Кривому Розі. Він відповідатиме стандартам ФІФА та УЄФА, прийматиме матчі європейського рівня. Це суперпроект, який даста поштовх розвитку всього міста.

Триває реконструкція 13 приміських відділень медзакладів — будують діагностичні блоки з новітнім обладнанням, оглядові, мані-

пуляційні, кабінети лікарів. Реконструють та будують дитсадочки «з нуля». Один з оригінальних проектів — у Покрові. Яскравий, сучасний, енергоефективний садочек у формі підкови майже готовий. Залишилося встановити меблі та облаштувати ігрові майданчики.

По всій області тривають реконструкція та будівництво шкіл, стадіонів, басейнів, медзакладів. З потеплінням стартував капітальний ремонт на сільських дорогах регіону. Минулий рік завершився відкриттям реконструйованої дитячої лікарні в Нікополі. 2021-й почали, запустивши роботу нової амбулаторії у Юр'ївці. Далі темпи тільки планують нарощувати.

Фото надано автором.